

№ 1
СІЧЕНЬ
2008

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

№ 1
JANUARY
2008

ЛІТОПИС ПОДІЙ, ОСОБИСТОСТІ, ІДЕЇ, АНАЛІТИКА Й ДОСЛІДЖЕННЯ

CHRONICLES, PERSONS & IDEAS, ANALYSIS & RESEARCH

МОНІТОРИНГ ПОДІЙ
MONITORING OF THE EVENTS
Page 4, 12

НАУКА: ВІД КУЛЬГАВОСТІ ДО ПАРАЛІЧА
SCIENCE: FROM LAMENESS TO THE PARALYSIS
Page 60

ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ПОРІВНЯННЯ З КАЗАХСТАНОМ
THREATS OF FINANCIAL CRISIS IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF COMPARING TO KAZAKHSTAN
Page 16

ПРОГНОЗИ СОРОСА ПОСТУПАЮТЬСЯ ПРОГНОЗАМ НАШОГО БАНДУРИ
SOROS'S FORECAST YIELDS TO BANDURA'S ONE
Page 18

**ФЕДІР РОГАЧ:
НЕ МОЖЕ КУРС НАЦІОНАЛЬНОЇ
ВАЛЮТИ РЕГУЛЮВАТИСЯ
КОНСТИТУЦІЄЮ...**

Page 25

**FEDIR ROGACH:
COURSE OF NATIONAL CURRENCY
CAN NOT BE REGULATED
BY CONSTITUTION...**

ПОДІЇ		
Головні економічні події в Україні	4	Main economic events in Ukraine
Україна і світ. Компактна хроніка	12	Ukraine and the world. Brief chronicle
СТАТИСТИКА		6
ОЦІНКИ ТА ПРОГНОЗИ		EVALUATION & FORECAST
ОЦІНКИ ГОЛОВНОГО ЕКОНОМІСТА ЄБРР	15	EBRD CHIEF ECONOMIST EVALUATION
Костянтин ПАЛИВОДА, Павло ГАЙДУЦЬКИЙ	16	Kostyantyn PALYVODA, Pavlo GAYDUTSKY
ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ		THREATS OF FINANCIAL CRISIS IN UKRAINE
В КОНТЕКСТІ ПОРІВНЯННЯ З КАЗАХСТАНОМ	18	IN THE CONTEXT OF COMPARING TO KAZAKHSTAN
ПРОГНОЗИ СОРОСА ПОСТУПАЮТЬСЯ		SOROS'S FORECAST YIELDS
ПРОГНОЗАМ НАШОГО БАНДУРИ		TO BANDURA'S ONE
СПЕКУЛЯЦІЇ НАВКОЛО НАТО	20	SPECULATIONS AROUND NATO
СТРАТЕГІЯ І ПРОГНОЗИ	22	STRATEGY & FORECAST
МАКРОЕКОНОМІКА		MACROECONOMY
Федір РОГАЧ	25	Fedir ROGACH
ЩОДО ЦІЛЕЙ ВАЛЮТНО-КУРСОВОГО		TARGETS OF CURRENCY EXCHANGE
РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ		REGULATION IN UKRAINE
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК		INNOVATION DEVELOPMENT
Антоніна СИДОРОВА, Олеся КУРНОСОВА	28	Antonina SYDOROVA, Olesya KURNOSOVA
ПРОЦЕСИ ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ		PROCESSING INNOVATIONS IN THE SYSTEM
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА		OF ENTERPRISE DEVELOPMENT
ПРОБЛЕМИ РЕФОРМ		PROBLEMS OF REFORMS
Георгій ЕЙТУТИС	33	Georgiy EYTUTIS
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ		EFFICIENCY OF THE USE OF SOCIAL SPHERE
НА ПЕРШОМУ ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ		ON THE FIRST STAGE OF RAILWAY TRANSPORT
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАСПОРТУ УКРАЇНИ		OF UKRAINE REFORMATION
ПІДПРИЄМНИЦТВО		ENTREPRENEURSHIP
Дмитро НАУМОВ	36	Dmytro NAUMOV
ПРОБЛЕМНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ		PROBLEMATIC ASPECT OF THE NOTION
«ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ РИЗИК»		«BUSINESS RISK» FORMATION
Ілля КІКТЕВ	40	Ilyia KIKTEV
ПЛАНУВАННЯ ВІДНОСИН МІЖ СУБ'ЄКТАМИ		PLANNING OF RELATIONS BETWEEN SUBJECTS
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		OF ENTREPRENEURSHIP
ТА ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ		AND EXECUTIVE POWER BODIES
НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЗА КОРДОНОМ		24 SCIENTIFIC COOPERATION ABROAD
ЕКОНОМІКА РЕГІОНУ		ECONOMY OF REGION
Елеонора ЗАБАРНА	44	Eleonora Zabarna
ОЦІНКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ		ESTIMATION AND PROSPECTS
РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ		OF ODESA REGION DEVELOPMENT
ОСВІТА		EDUCATION
Ірина ДРАГОМИРОВА	48	Iryna Dragomyrova
ІНСТИТУЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТОРІВ		INSTITUTIONS OF EDUCATION
РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ		SERVICES MARKET OPERATORS
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД		FOREIGN EXPERIENCE
Олена БОЗУЛЕНКО	51	Olena BOZULENKO
РОЛЬ ОФШОРНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		OFF-SHORE FINANCIAL ACTIVITY
У СВІТОВІЙ ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ		AND ITS ROLE IN THE WORLD FINANCIAL SYSTEM
Олексій БАГРІЙ	54	Oleksiy BAGRIY
РОЛЬ КАДАСТРУ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ		A ROLE OF CADASTRE IN THE SYSTEM
НЕРУХОМОСТІ (зарубіжний досвід)		OF THE REAL ESTATE TAXATION (FOREIGN EXPERIENCE)
ДО ДИСКУСІЇ		TO DISCUSSION
Олександр ГАБОВИЧ, Володимир КУЗНЕЦОВ	60	Oleksandr GABOVYCH, Volodymyr KUZNETSOV
УКРАЇНСЬКА НАУКА: ВІД СЬОГОДНІШНЬОЇ КУЛЬГАВОСТІ		UKRAINIAN SCIENCE: FROM TODAY'S LAMENESS
ДО МАЙБУТНЬОГО ПАРАЛІЧА		TO THE FUTURE PARALYSIS
ІНТЕРВ'Ю		INTERVIEW
Ніна КУДЬКО:	58	Nina KUD'KO:
СІЛЬСЬКА ШКОЛА ЩЕ НЕ ВТРАТИЛА СВІЙ ВПЛИВ		RURAL SCHOOL DID NOT YET LOSE INFLUENCING

РОЛЬ ОФШОРНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СВІТОВІЙ ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ

OFF-SHORE FINANCIAL ACTIVITY AND ITS ROLE IN THE WORLD FINANCIAL SYSTEM

Олена БОЗУЛЕНКО,
Чернівецький торговельно-економічний
інститут Київського національного
торговельно-економічного університету

Olena BOZULENKO,
Chernivtsi Trade and Economic Institute
of the Kyiv National Trade
and Economic University

Протягом останніх десятиліть офшорна фінансова діяльність посідає все значніше місце у глобальній фінансовій системі. З одного боку, спостерігається суттєве зростання обсягів офшорних операцій та зростання кількості офшорних фінансових установ, проте, з другого боку, має місце досить неоднозначне ставлення до цього явища в урядових, ділових та наукових колах. Ті чи інші види офшорних фінансових операцій широко увійшли у практику міжнародного корпоративного управління, тоді як національні уряди вважають їх переважно засобом ухилення від оподаткування та відмивання брудних грошей.

Слід також зазначити, що тематика офшорної фінансової діяльності в цілому недостатньо висвітлена в наукових працях вітчизняних та зарубіжних учених. На сьогодні є досить обмежена кількість досліджень цього явища, виконаних переважно міжнародними фінансовими організаціями у рамках вивчення тенденцій розвитку світових фінансових ринків.

З огляду на вищесказане розглянемо сутність офшорної фінансової діяльності, причини на напрямки її розвитку.

Офшорна фінансова діяльність являє собою надання фінансових послуг банками або іншими фінансовими установами нерезидентам. Ці послуги включають в себе різноманітні операції з боргового фінансування, залучення депозитів, довірчого управління коштами клієнтів тощо. Внаслідок інтенсифікації міжнародного руху капіталу під впливом фінансової глобалізації у більшості фінансових центрів світу нині немає суттєвої різниці між оншорними та офшорними операціями. Тому термін «офшорний фінансовий центр» (ОФЦ), як правило, застосовується до юрисдикцій, що відповідають, принаймні частково, таким ознакам:

- орієнтація переважної частини фінансових установ на обслуговування нерезидентів;
- непропорційно велика частка зовнішніх активів і зобов'язань у загальних активах і зобов'язаннях фінансової системи;
- низький рівень оподаткування або його відсутність;
- незначне державне регулювання фінансового сектору;
- високий ступінь банківської секретності та анонімності.

Головними конкурентними перевагами ОФЦ слід вважати відносно спрощеність створення фінансових установ, більш ліберальний режим державного нагляду за їх діяльністю та низький рівень оподаткування (якщо він взагалі є) за умов високої політичної стабільності, розвинутого та ефективного господарського законодавства, що забезпечує належне оформлення та виконання навіть складних фінансових схем, високого ступеню банківської секретності тощо.

Головною причиною виникнення й розвитку податкової конкуренції у міжнародній фінансовій сфері, а також формування сучасної мережі офшорних фінансових центрів є те, що темпи зростання світового фінансового ринку на поточний момент є суттєво вищими, ніж у сфері реальної економіки завдяки набагато більшій міжнародній мобільності капіталу за умов розвиненої мережі комунікацій та інфра-

структури. При цьому слід зауважити, що фінансові операції, на відміну від реальних інвестицій, у цілому є менш чутливими до макроекономічних особливостей приймаючої країни, проте їх ефективність значно залежить

від рівня оподаткування. Це стосується як суто спекулятивних операцій, так і портфельного інвестування, емісії боргових цінних паперів, банківських кредитів і депозитів. Оскільки національні законодавства у багатьох випадках не дуже пристосовані до реалій міжнародних фінансових ринків, розвиток останніх значною мірою залежить від можливостей ефективно мінімізувати вплив оподаткування та адміністративних бар'єрів національного рівня.

Сучасна ієрархія ОФЦ сформувалась протягом останніх десятиліть під впливом як суто економічних факторів, так і змін у внутрішній політиці розвинутих країн. Зокрема, протягом 1960–1970-х років різке посилення державного регулювання фінансових операцій та зростання рівня їх оподаткування у розвинутих країнах зумовили суттєве скорочення прибутковості у сфері фінансових послуг та фактичний занепад певних напрямків згаданого бізнесу. Внаслідок цього перед провідними фінансовими установами розвинутих країн постало актуальне завдання реструктуризації та оптимізації своєї діяльності шляхом перенесення певних видів операцій за межі своїх національних юрисдикцій [1, 21–22]. У цьому контексті як приклад можна навести розвиток офшорного євродоларового міжбанківського ринку, що базувався у Лондоні, у відповідь на впровадження резервних вимог, граничних рівнів процентних ставок, обмежень на рух капіталу та високого рівня оподаткування у розвинутих країнах; формування аналогічного ринку у Сінгапурі та ін. [2, 6]. У відповідь на масштабну втечу фінансового капіталу, що мала місце внаслідок такої тенденції, у 1980-х роках провідні розвинуті країни світу були змушені певним чином лібералізувати діяльність на національних ринках фінансових послуг та створити на власній території можливості для функціонування де-факто офшорних фінансових компаній (зокрема, так звані International Banking Facilities в США, Japan Offshore Market у Японії) [1, 21–22]. **Фактично саме на цьому етапі відбулося формування сучасної структури глобального фінансового ринку в її функціональному аспекті, що складається з таких видів фінансових центрів:**

□ міжнародні фінансові центри, що пропонують повний перелік різноманітних фінансових послуг, мають розвинені системи інформаційного, технічного й юридичного забезпечення міжнародних операцій, базуються на потужних національних економіках тощо. До цієї категорії належать, зокрема, Нью-Йорк, Лондон, Токіо;

□ регіональні фінансові центри, що відрізняються від центрів попередньої категорії, по-перше, обслуговуванням переважно фінансових потоків певного регіону та забезпеченням його взаємозв'язків з глобальним фінансовим ринком; та, по-друге, відносно малим обсягом власної економіки. Типовими прикладами тут можуть бути Гонконг і Сінгапур у Південно-Східній Азії, Люксембург і Ліхтенштейн у Європі;

□ офшорні фінансові центри. Ця група фінансових центрів пропонує лише обмежений перелік послуг, що у багатьох випадках полягає лише в можливостях утворення під їх юрисдикцією фінансових установ — центрів концентрації прибутку, що користуються повним звільненням від оподаткування та безпрецедентною ліберальністю нагляду за їх діяльністю. Більшість ОФЦ Карибського басейну та Тихоокеанського регіону належать саме до цієї категорії.

Переважає більшість ОФЦ дозволяє реєстрацію під своєю юрисдикцією так званих офшорних банків, що отримують обмежену банківську ліцензію. Така ліцензія передбачає тільки банківські операції за межами країни реєстрації. У деяких країнах можливим є також створення банківських установ, що діють виключно як фінансово-розрахункові центри ТНК на базі обмеженої ліцензії, в якій фіксується коло її клієнтів.

Головними перевагами офшорних банків є повне звільнення їх від оподаткування у країні реєстрації (за винятком щорічної сплати фіксованого державного збору) та дуже ліберальний державний нагляд за їх діяльністю. Зокрема, до офшорних банків висуваються значно нижчі вимоги щодо розміру капіталу та інших економічних нормативів. На Багамських островах, наприклад, мінімальний розмір капіталу банку з обмеженою ліцензією становить 100 000 доларів США, а щорічний державний збір — 5000 доларів США [3].

Відповідно до конкурентних переваг цих установ головними цілями їх використання у міжнародному бізнесі слід вважати створення фінансово-розрахункових центрів міжнародних компаній; управління інвестиційними фондами; проведення спекулятивних операцій на глобальному фінансовому ринку та ін. Можливості офшорного банківського бізнесу досить широко використовуються провідними транснаціональними банками світу. Зокрема, на Кайманових островах діють дочірні структури таких установ, як Bank of Austria, Deutsche Bank, HSBC, Royal Bank of Canada, UBS, на Багамських островах — Citibank, Mizuho, Credit Suisse First Boston, Barclays Bank та ін. [4].

Серед провідних напрямків офшорного банківського бізнесу основними є такі:

□ кредитування у вільноконвертованих валютах та пов'язане з цим залучення відповідних фінансових ресурсів, що ініціюються за межами ОФЦ, проте реєструються саме там через податкові міркування. Ці операції пов'язані здебільшого із функціонуванням міжбанківського ресурсного ринку та перерозподілом коштів між філіями одного банку. За даними Банку міжнародних розрахунків, у грудні 2005 року до 74% зовнішніх активів (або близько 900 млрд. доларів США) та 59% зовнішніх зобов'язань банків Кайманових островів (680 млрд. доларів США) припадало саме на ці операції. Для банків Багамських островів аналогічні показники становили відповідно 92% та 63% [5, 7-9];

□ значна кількість міжнародних боргових цінних паперів емітується саме в ОФЦ, хоча їх розміщення відбу-

вається, безумовно, на провідних фінансових ринках світу. Зокрема, станом на грудень 2005 року через ОФЦ було емітовано цих інструментів на суму близько 841 млрд. доларів США, що перевищує сукупний показник усіх країн, що розвиваються, та становить близько 6% сукупного обсягу цього сегменту глобального ринку капіталу. Слід також зауважити, що близько 63% із цього обсягу припадає лише на один ОФЦ — Кайманові острови, ще 12% — на Нідерландські Антильські острови [5, 85].

□ операції з похідними фінансовими інструментами або деривативами. Хоча ці операції містять у собі значні фінансові ризики та потребують розвинутої інфраструктури фінансового ринку, вони можуть обліковуватися у ОФЦ у випадку, якщо це підвищує їхню прибутковість або дозволяє обминати обмеження за ризиком;

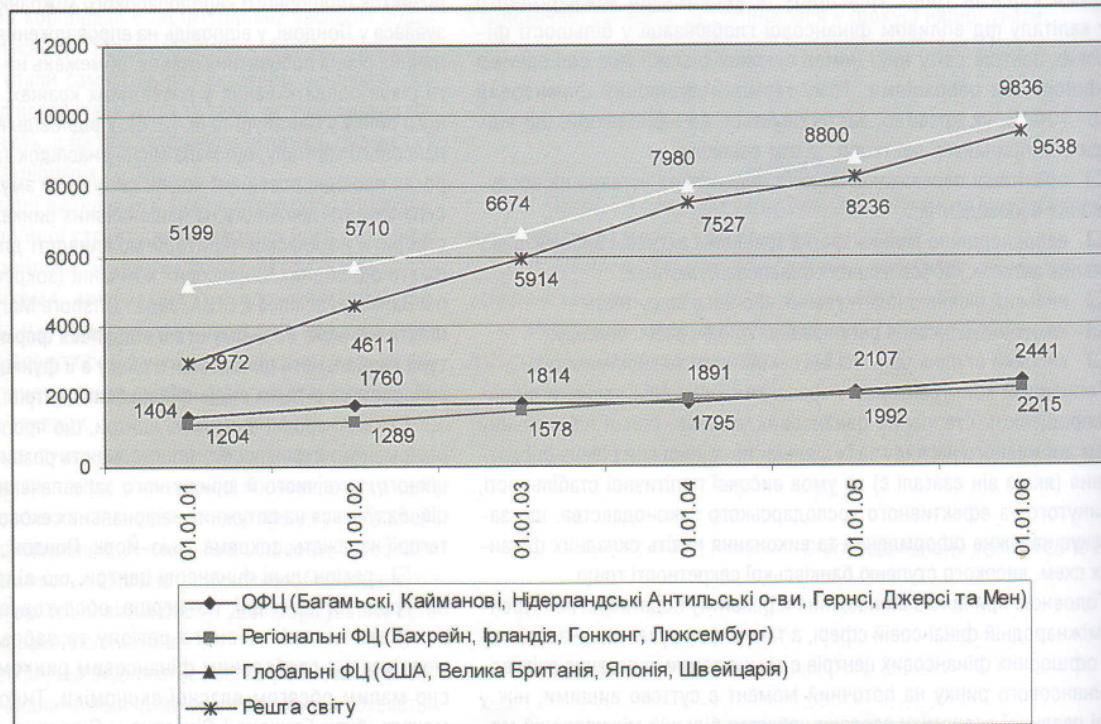
□ залучення депозитів від багатих клієнтів, що прагнуть оптимізувати свої податкові виплати за рахунок розміщення коштів завдяки безподатковим юрисдикціям.

Окрім банківських операцій, ОФЦ пропонують низку інших фінансових послуг, що мають безпосередній стосунок до податкового планування, серед яких слід особливо виділити такі:

А) Створення кептивних страхових компаній для мінімізації податків та управління страховими ризиками. Офшорні страхові компанії, як і банки, користуються набагато сприятливішим режимом державного регулювання, ніж оншорні юрисдикції, що полягає у встановленні незначних мінімальних обсягів капіталу, відсутності будь-яких податків, окрім щорічного державного збору (наприклад, 2500 доларів США на рік на Бермудських та Багамських островах, 8400 доларів США на Кайманових островах), запровадженні сучасного та гнучкого законодавства у сфері страхового бізнесу, що дозволяє ефективно управляти діяльністю страхових компаній в аспектах перестрахування ризиків, виділення окремих, незалежних один від одного, страхових рахунків за групами ризиків та ін. [3; 6; 7].

Зважаючи на це, не дивним є той факт, що третім за розмірами страховим центром у світі (після Лондона та Нью-Йорка) є Бермудські острови, на території яких діє близько 1000 страхових компаній, що за підсумками 2003 року володіли активами на суму 235 млрд. доларів США та отримали страхові премії обсягом понад 79 млрд. доларів США [7; 8, 11].

Рисунок. Динаміка зовнішніх активів банків світу у 2001–2006 роках, млрд. доларів США

Складено за статистичними даними Банку міжнародних розрахунків

Таблиця. Характеристики офшорного інвестиційного сектору у 2004–2005 роках

Юрисдикція	01.01.2004		01.01.2005		01.01.2006	
	Кількість фондів	Активи, млрд. доларів США	Кількість фондів	Активи, млрд. доларів США	Кількість фондів	Активи, млрд. доларів США
Джерсі	602	184,5	833	187,4	965	247,3
Гернсі	488	75,1	516	101,7	584	142,7
Кайманові о-ви	4808	-	5932	-	7106	200,0
Британські Віргінські о-ви	2391	-	2613	-	2886	100,0
Бермудські о-ви	1022	115,8	1076	158,2	1182	187,5
Багамські о-ви	707	-	838	-	750	90,0
Всього	10018		11808		13473	967,5

Складено за статистичними матеріалами Комісій з фінансових послуг Джерсі, Гернсі, Кайманових, Британських Віргінських, Багамських та Бермудських островів.

Б) Управління активами шляхом утворення інвестиційних фондів різних типів та трастів. При цьому слід зазначити, що напрямки використання цих фінансових інструментів є значно ширшими за просту мінімізацію оподаткування. По-перше, резиденти тих країн, де присутні ті чи інші форми валютних обмежень та контроль за рухом капіталу, часто не в змозі безпосередньо інвестувати кошти на глобальному фінансовому ринку, а слабкість їх національних економік та фінансових систем зумовлює високу ризикованість внутрішнього інвестування. Відповідно до цього траст або інвестиційний фонд, розташований у ОФЦ, слугує для подолання адміністративних бар'єрів такого типу та диверсифікації інвестицій. По-друге, трансфер активів до офшорного трасту захищає їх від конфіскації з боку державних органів або судових стягнень у країні їх власника, дозволяє вільно розпоряджатися такими активами незалежно від законодавчих обмежень, що впроваджуються урядами, зокрема в аспекті спадкування прав на нього. До ОФЦ, що традиційно спеціалізуються на цій групі фінансових послуг, слід зарахувати насамперед Джерсі, Гернсі, Гібралтар, острів Мен, Кайманові, Багамські та Британські Віргінські острови, Ліхтенштейн тощо.

Розглянемо також кількісні характеристики офшорного фінансового бізнесу та його роль у сучасній світовій фінансовій системі, одразу ж зауваживши, що наявна статистика є суттєво неповною.

Головним джерелом інформації про офшорні фінансові потоки є Банк міжнародних розрахунків. Проте ця інформація, по-перше, охоплює не всі наявні ОФЦ. По-друге, вона стосується виключно банківських операцій, тоді як обсяги активів приватних трастів, офшорних страхових компаній та корпорацій взагалі залишаються невідомими. Та, по-третє, навіть певні види банківських операцій, що обліковуються поза балансом, зокрема фідучіарне управління коштами клієнтів, також не потрапляють до будь-якої звітності [2, 5]. Проте навіть у такому вигляді статистичні дані свідчать про дуже значні обсяги цього сегменту світової фінансової системи.

На **рисунку** подано динаміку зовнішніх активів банків країн, що звітують перед Банком міжнародних розрахунків, у 2001–2006 роках.

Усю сукупність країн в аналітичних цілях було поділено на чотири групи — офшорні фінансові центри, регіональні та глобальні фінансові центри та решта країн, до яких увійшли ті, що не є фінансовими центрами взагалі або не мають ознак офшорності. Відповідно до наведених даних всього шість ОФЦ за показником сукупних зовнішніх банківських активів лише у 3–4 рази поступаються глобальним фінансовим центрам світу. Кайманові острови, зокрема, протягом 2001–2006 років поступаються за цим показником лише Франції, Німеччині, Японії, США та Великій Британії, хоча розмір їх економік є взагалі не порівнюваним. Якщо ж підсумувати зовнішні банківські активи усіх фінансових ринків, що мають значні ознаки офшорності, то вони становлять 60–70% усіх зовнішніх банківських активів світу.

Статистичні дані щодо кількості офшорних інвестиційних фондів та обсягів активів, якими вони керують, у деяких провідних ОФЦ наведено у **таблиці**.

За підсумками 2005 року офшорні інвестиційні фонди лише вказаних шести юрисдикцій, які, щоправда, займають провідне місце серед ОФЦ у даній сфері, керували активами, що дорівнювали 2% світового ВВП та були вищими за ВВП будь-якої країни світу, окрім країн «великої сімки», Іспанії та Китаю.

Настільки масштабні обсяги банківських та інвестиційних операцій, безумовно, вимагають наявності розвинутої інфраструктури фінансових ринків, великої кількості їх учасників та об'єктів інвестування. Жодна з країн, що розвиваються, та навіть переважна більшість нових ринкових економік не в змозі забезпечити такі умови. Тому єдиним висновком може бути лише той, що єдиним домінуючим напрямком вкладання цих коштів є розвинуті країни. Водночас саме ця група країн є й джерелом цих фінансових ресурсів.

Відповідно до цього слід зробити певні висновки стосовно ролі міжнародної податкової конкуренції у міжнародному русі капіталу та формуванні сучасної структури світової фінансової системи:

□ розвиток міжнародної податкової конкуренції у фінансовій сфері був зумовлений протиріччям між бурхливим розвитком міжнародних трансакцій внаслідок глобалізації фінансових ринків та численними обмеженнями з боку національних законодавств, їх непристосованістю до глобальних умов ведення бізнесу, в тому числі й у податковому аспекті;

□ офшорний сектор глобального фінансового ринку, що виник як результат міжнародної податкової конкуренції, відіграє в сучасній фінансовій архітектурі світу роль посередника у фінансових трансакціях, дозволяючи мінімізувати вплив тих вад національних законодавств, що гальмують їх розвиток.

Крім того, на наш погляд, найбільш актуальними напрямками подальших досліджень у даному контексті є визначення взаємозв'язків між офшорною фінансовою діяльністю та глобальним поширенням фінансових криз, її вплив на розвиток фінансової глобалізації як такої.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бакаєв Л., Бакаєв О.. Офшорний банківський бізнес //36. наук. праць ICEMB. Вип. 27. — К.: ICEMB НАН України, 2000. — С. 21–31 р.
2. Offshore Financial Centers // IMF Background Paper, Monetary and Exchange Affairs Department, June 23, 2000. — P.5.
3. Bahamas forms of offshore operations. — www.lowtax.net — 1 p.
4. BIS Quarterly Review 2006 //Bank of International Settlements, March 2007. — www.bis.org
5. Cayman Islands forms of offshore operations. — www.lowtax.net
6. Bermuda Insurance. — www.lowtax.net — 1 p.
7. Bermuda: Assessment of the Supervision and Regulation of the Financial Sector. — Volume I. — Review of Financial Sector Regulation and Supervision // IMF Country Report No. 05/98. — www.imf.org — 56 p.

Стаття надійшла до редакції 11.11.2007